

aar, ikke for dette. For dette Finansaars Vedkommende maa jeg gaa ud fra, at hvis der bevilges $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., vil det kunne være tilstrækkeligt overfor de Andragender, som kan inødekomes i indeværende Finansaar.

Men foruden denne rent praktiske Betragtningmaade maa jeg gøre opmærksom paa, at der vel ogsaa er en finansiel. Jeg maa noget være Statskassen imod de stærke Angreb, der efterhaanden gøres paa den, ogsaa nu ved denne Lejlighed. Man kan naturligvis sige: Det er Stats-Laanefonden, der her angribes, det er den, der udlaaner Pengene til Byggeforeningerne, og det er sandt. Men med Stats-Laanefonden forholder det sig saaledes, at i Aarene 1918 og 1919, altsaa i dette og det følgende Aar, vil hele Fondens Formue være udlaaent. Udlaanene vil da beløbe sig til 47—48 Mill. Kr. — jeg kan ikke angive Beløbet ganske nøjagtigt —, og Formuen vil i de kommende Aar stige, idet Renten lægges til Aar efter Aar. Følgen vil blive, at det er Statskassen som saadan, der skal yde Stats-Laanefonden Forskud og derigennem i Virkeligheden yde Laanet. Dette maner dog til nogen Forsigtighed paa dette Punkt. Derfor maa jeg sige, da ogsaa den ærede Ordfører for det radikale Venstre undrede sig noget over min Nøjsomhed, at den, som sagt, har to Grunde. Den ene er den, at jeg tror ikke, der vil tiltrænges et større Beløb i indeværende Finansaar, og den anden er den, at jeg maa være varsom overfor de disponible Midler, der er i Statskassen. Men det undrer mig i øvrigt noget, hvad den ærede Ordfører for det socialdemokratiske Parti sagde, naar han gjorde gældende, at man overhovedet ikke kunde bygge til de nuværende Priser; Byggeforeninger kunde ikke bygge til de nuværende Priser, selv om man ydede dem et endnu større Laan end det, der her er Tale om, nemlig $\frac{9}{10}$ af Ejendomsskylden; det var for dyrt at bygge. Ja vist er det dyrt at bygge i Øjeblikket, men hvis Byggeforeninger overhovedet ikke kan bygge, kan jeg ikke se, at der tiltrænges større Beløb end det, som den høje Rigsdag i dette Øjeblik har bevilget og vil bevilge. Men jeg har i øvrigt ikke dette Indtryk. Naar Andragenderne kommer — de kommer ikke mindst anbefalede af den ærede Ordførers Meningsfæller —, plejer det at være saaledes, at Andragerne i høj Grad forsikrer Finansministeriet om, at hvis Pengene bevilges nogenlunde hurtigt, er man i Stand til at bygge; man har til-

strækkelige Pengemidler at raade over. Derfor er vi ogsaa gaaet med til at give Laan til et saa stort Beløb som $\frac{9}{10}$ af Ejendomsskylden. Jeg har altsaa ikke haft det Indtryk, at der i Øjeblikket ikke kan bygges saaledes, som Hensigten her er: at skaffe billige Boliger til lidet bemidlede. Jeg har ikke det Indtryk, at man ikke kan gøre dette; i hvert Fald forsikrer Andragerne det, og kun paa disse Vilkaar faar de Laanene og vil faa dem. Desuden føres der jo et meget nøjagtigt Tilsyn fra Finansministeriets Side overfor dette Forhold, idet man meget omhyggeligt undersøger, hvorvidt der nu ogsaa kan bygges tilstrækkelig billigt til at skaffe billige Boliger for den Sum, der er Tale om, naar Byggegrunden er til Stede — mange Gange i øvrigt skænket af Kommunen —, og naar man maa gaa ud fra, at Byggeforeningen kan skaffe sig paa Prioritet de øvrige nødvendige Midler.

Den samme ærede Ordfører (J. Chr. Jensen) spurgte, om ikke Loven om Laan til Kommuner til Byggeforetagender kunde ventes forelagt i en ny Skikkelse i en nærmere Fremtid. Derom skal jeg sige, at jeg har ikke haft Indtrykket af, at der i Øjeblikket er Trang til en Fornyelse af denne Lov. Thi der er ret tidligt standset med at indkomme Andragender om Laan ifølge denne Lov, og den er ogsaa efter min Mening blevet næsten overflødig, efter at man havde gennemført Loven om den kommunale Laanekasse. Derigennem har i Virkeligheden Kommunerne, fordi Staten der bidrager i saa høj Grad til Rentelettelser, paa bedre Vilkaar faaet de samme Beløb eller større Beløb til Raadighed, end der kunde ventes gennem den lille Lov om 5 Mill. Kr.'s Laan til Kommunerne.

Det samme ærede Medlem var inde paa, at man skulde tage Forholdsregler imod, at Bygninger, der blev opført ved Laan af Statskassen, blev gjort til Genstand for privat Spekulation, og noget saadant er jo til Tider blevet krævet her paa Rigsdagen. Men som det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen) sagde: Man har endnu ikke ret kunnet finde Formen, hvorunder man skulde være sig imod en saadan Overgang af Bygninger med Statslaan til almindelige Spekulationshuse. Jeg vil dog derom sige, at for saa vidt det er Finansministeriet bekendt med Hensyn til de tidligere Love, der er vedtagne — og det ærede Medlem nævnede jo saadanne tidligere Love, som for Resten indeholder meget forskelligartede Betingel-